

ROMÂNUL

Cele mai multe rele
nu le aduc străinii, ci ni
le face o rudă sau un
frate!

ABONAMENTUL: Pe un an . . . 160 Lei
Pentru autorități, instituții . . . 250 Lei

*

ORGAN POLITIC ȘI SOCIAL

*

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
A R A D Strada V. Alexandri No. 6.

Tăranii și criza Cum ar face liberalii impunerile?

Pe marginea unui interview.

Organizați-vă, are să fie cuvântul pe care-l vom repeta de mii de ori, ca să fie auzit până și în cele mai umile colibe. Il vom striga la fiecare răspântie, și-l vom spune la fiecare ureche țărănească, fiindcă aceasta este crezul nostru de toate zilele. Această poruncă, trebuie să fie cuvântul de indemn al tuturor iubitorilor de plugari și glie, ori de câte ori stă la sfat cu ei. În catichismul partidului nostru — Național-țărănesc — stă scris cu litere de aur, porunca: „Indemnați țărani la organizare”.

Numai prin organizare țărănească poate scăpa de relele care asază din greu asupra ei. Prin organizare poate forma acel zid de apărare, cea rezistență de neavins, în fața ori căruia neajuns, oricărui crize, care ar căuta să se abată asupra ogorului și gospodăriei țărănești. Organizarea este stânca de piatră, de care se țărâmă toate valorile rele, care vrea să cotopească ori ce muncă cinstită. Organizare înseamnă solidaritate și unire, înseamnă mărirea puterii de muncă, și mai înseamnă încă creșterea productivității și valorificarea produselor obținute.

Solidaritatea și unirea, mărirea puterii de muncă, îmbunătățirea și deci valorificarea produselor, nu le poți avea, de cât organizându-te în asociațiuni sătești, după sistemul trusturilor industriale. Datorită organizațiilor sistematice — Industria și Comerțul — se pot strecura cu fața curată prin tot felul de piedeci. Faptul că fabricatele industriale, își mențin prețul la un nivel cu mult superior peste prețul produselor agricole, ar rămâne o adevărată enigmă, dacă nu s'ar găsi formidabilele organizații, care știu să se opună tuturor factorilor, care ar căuta să producă variațiuni brusce — pe diferite piețe — în stabilirea prețurilor mărfurilor fabricate.

Scăderi și urcări catastrofale, numai la produsele agricole se pot observa și aceasta din cauza lipsei de organizare. — singurul mijloc prin care o marfă de orice natură ar fi, și poate fixa prețul în conformitate cu cerințele sale de exploatare. — O marfă ori cât de bine s'ar prezenta, dacă nu e susținută de forurile interesate, nu se poate valorifica prețul la care are dreptul prin titlatura ei, deoarece speculatorii totfelul profita de ocaziunea venită, știind că marfa n'are rădăcini săi adevărați.

Îți stă mîntea în loc, când te îndrești că produsele țărănești, și sunt clasate printre mărfurile de prima necesitate — de unde nici omul cel mai sărac nu

se poate dispensa, cu toate acestea, să vînd cu prețuri de batjocoră, — pe cîtă vreme mărfurile industriale și cele de mai puțină importanță, se desfac pe piețe cu prețuri înzecit mai scumpe, — explicarea nu o putem găsi, de cât în organizarea puternică a industriei și comerțului în asociațiuni cu caracter pur profesional. Prin aceste asociațiuni cu legături internaționale până în cel din urmă orășel, pot să-și impună punctul lor de vedere, fixând prețurile care le convin — prețuri de speculă — și nu pe cele reale, în care ar trebui să intre costul și câștigul, la care ai avea dreptul în raport cu prețul produselor agricole. Ceia ce se petrece astăzi sunt lucruri anormale, care trebuie să se prăbușească, fiindcă nu se poate admite ca țărani să consume marfa industriașului cu un preț de speculă, pe cîtă vreme industriașul consumator al mărfii țărănești, să plătească această marfă cu un preț așa de scăzut, în cît din acest schimb de mărfuri — industriașul să se îmbogățească, iar țărani să se ruineze. Țăranul lipsit de acel organism de breslă, care l'ar fi putut ajuta, în vremuri când specula s'ar fi arătat ghiarele pe piață, lipsit de cunoștințele trebuincioase unui adevărat agricultor, nu numai că a fost lăsat în voia soartei, ba chiar a fost împiedecat de guvernele liberale și averescane, prin fel de fel de piedeci — taxe vamale, prețuri maxime — ca să-și poată vinde cerealele și vitele, în anii când piețele streine și interne ofereau prețuri mai bune. Dacă guvernele de tristă memorie, nu ar fi lucrat cu dușmănie față de munca țărănească, astăzi țărani n'ar avea atît de suferit. Libertatea la export și neexistența prețurilor maxime, ar fi făcut ca țărani să prindă ceva chiazg, din care ar fi putut să se alimenteze în vremurile acestora de criză.

— Orbi au fost cei care au procedat cu răutate față de plugari — baza noastră de existență ca popor — dar și mai orbi au fost, când s'au inchipuit, că prin ruina țărâniei și industriașilor, ar mai putea exista o economie națională sănătoasă! Nu găsesc indeajuns cuvinte de afurisire pentru acei guvernânți, care au atentat cu conștiința la sudoarea frunții, țărănești, în credința că pot governa mai ușor o țară de zolci. Crima săvârșită de acei conducători, se răsună amarnic astăzi, când mizeria neagră a cuprins țara de la un cap la cel alt. O țară unde conștiința cetățenească și libertatea individuală nu există, unde anal-

(Continuare în pagina II-a)

„Dacă aş avea vre-odată sarcina să mă ocup de finanțele statului aş debută prin reduceri simțitoare de impozite, cărci sunt adânc convins că întodeauna cotele mici dau venituri înbelșugate iar nicidecum cotele mari”.

„Dar odată reduse cotele, aş da impunerii o atât de mare atenție încât să stârpesc aproape — nu zic complet — evaziunea fiscală”

Am desprins aceste fraze dintr'un interview acordat ziarului „Curentul” de d. V. Slăvescu, economist și financiar liberal.

Reducerea impozitelor ar ieftini producțiunea — zice d. Slăvescu. Acesta ar avea drept urmare o simțitoare ieftinire a vieții.

„Impunerii s'ar da o încordată atenție pentru a stârpi evaziunea fiscală, adică înderea adevăratului câștig și sustragerea dela plata impozitelor.

D. Slăvescu, membru în toate consiliile întreprinderilor liberale, spune lucruri admirabile. Osa dacă ar fi ministru de finanțe — și speră să fie-ar face minuni s'ar năpusti asupra impozitelor ce le plătesc (?) azi marile întreprinderi, le-ar reduce la nimica și totul ar merge de minune.

Atît că d. Slăvescu s'a prea grăbit cu declarațiunile dsale. — Se prea vede arama.

Partidul liberal și în special marii bogătași, din acel partid, cari dețin marea industrie, din țară sunt nemulțumiți de impozitele de azi. Fabuloasele lor venituri sunt decapitate. Această nemulțumire și-au arătat-o și atunci când, în pofta d-lui Slăvescu, au evadat dela plata impozitelor. E vorba de cazul fabricii de zahăr din Târgul-Mureș.

Sigur, marea industrie ar lăsa foarte bucuroasă toate sarcinile țării în spinarea consumatorului și micului producător. Ea are doar un singur scop: **îmbogățirea până la putrefacție.**

Că această industrie — în mână liberală — urmărește, de fapt, câștiguri fabuloase și-și uită de îndatoririle către stat, o vom dovedi prin exemplele de mai jos.

Este lucru cunoscut că finanța liberală are în mână sa industria zahărului, a cimentului, a hârtiei, a postavului, petrolului etc.

Să luăm industria cimentului spre a dovedi că până ce d. Slăvescu, consilierul economic al partidului liberal, ieftenește viața prin gazete, pe de cealaltă parte o scumpește prin măsuri reale. Cimentul se vindea la Gurahonț

anul trecut, cu 250 lei, acum se vinde cu 450 lei quintalul. Acum un an fabrica era în proprietatea Soc. Arad-Brad. Astăzi fabrica este în mână liberală sau cel puțin cortelată cu întreprinderile liberale.

Dar industria zahărului? Inșăși ministrul industriei și comerțului, d. Vasilescu — Karpen a constatat că fabricile de zahăr câștigă la kg. 17 lei, căci din prețul de 40-lei, cu cât se vinde azi, s'a calculat 8 lei pentru kg-ul de sfeclă 5 lei regie (fabricarea), 10 lei cotă convenită statului. Face în total Lei 23 — Restul până la 40 lei constituie câștigul fabricii. În procente exprimat fabrica câștigă 74%.

Dacă luăm în considerare că anul acesta, fabrica de zahăr din Arad, spre exemplu, care se află tot în mână liberală, — a avut însumate 4000 jugăre de pămănt, de pe care a primit 4000 vagoane sfeclă, cu 12% zahăr, înseamnă că fabrica a extras 480 vagoane zahăr. Câștigul net fiind de 170000 lei per vagon, câștigul fabricii din Arad, în campania anului 1931 | 32, se urcă la frumoasa cifră de 81.600.000 lei.

Acest câștig se realizează într'o campanie de 4 luni.

D. Slăvescu în loc să propună finanței liberale, ieftinirea produselor industriei sale, care a trăit parazitată de decenii, vrea să reducă impozitele, probabil, spre a mări și mai mult venitele.

În ceea ce privește evaziunea d.

Slăvescu ar face mult mai bine dacă, în calitatea sa de inspector și consilier al întreprinderilor liberale, în loc să vorbească prin gazete le-ar, sfătui să-și declare fățiș câștigurile și să-și achite conștiincios impozitele. Au de unde.

A nu se uita că zahărul are prețul de 40 lei, iar cimentul de 4.50 lei per kg. astăzi când grăul este cotat abea cu 1.50 lei pe kg.

Și oamenii partidului liberal ar reduce, după câte se vede dia declarațiunile exponentului său economic, impozitele pe produsele industriale, căci acestea sunt liberale. Le-ar menține pe celelalte căci finanța liberală nu este interesată. Grăul poate scădea la 0; zahărul să aducă înșă cei 17 lei la kg.

O concepție admirabilă. Să — asigură unei finanțe parazitare câștiguri enorme atunci când factorul de producție cel mai important — agricultorul — tânjește, când statul e pe cale să dea faliment, când consumatorul e aproape complet ruinat, când toată lumea urmărește o nivelare a prețurilor și câștigului spre a da un impuls vieții economice.

Concepția este de altfel, veche, și prea bine cunoscută. Exponentul partidului liberal n'a spus lucruri noi. Este o repetiție a ceea ce partidul liberal pusea în practică atuni când dispunea și de finanța țării.

Consfătuirea deponenților Băncii Marmorosch Blank & Co., Sucursala Arad.

Comitetul deponenților Băncii Marmorosch, Blank & Co. din Arad, a convocat, pe ziua de Duminică, 6 crt. ora 10^{1/2}, în sala Șolii Comerciale o consfătuire a tuturor deponenților din oraș și județ.

La ordinea de zi a acestei consfătuiri va fi, în locul întâu, raportul delegatului comitetului la congresul deponenților care a avut loc Duminică 29 Nov. în București.

Delegatul va da un raport și asupra rezultatului Central al deponenților, și cu d. Nicu Ioanid, comisarul guvernului pe lângă Banca Marmorosch.

Delegatul arădan trecând și pe la Tribunalul de Ilfov, a luat o copie după, lista tuturor creditorilor arădani fie în valute streine, fie în lei.

Comitetul roagă pe deponenții

cari au dat procuri către bancă să le retragă printr'o scrisoare recomandată a cărei copie și recepisă se va păstra, pentruca solidarizându-se cu ceilalți deponenți să apropie mai mult propriile lor interese.

Comitetul mai roagă pe creditorii din Arad ai băncii să ia parte în număr cât mai mare, la consfătuirea de Duminică unde se vor afla lucruri extrem de importante cauzei lor.

Retragerea dela Cercul Românesc. Se spune că retragerea d-lui Al. Vlad și Brutus Păcuraru dela Cercul Românesc se datorește unui conflict ivit între un ofițer superior și un avocat arădan, care a avut drept urmare retragerea tuturor ofițerilor și în urmă, retragerea conducerei înșăși.

Țărăniștii în Bulgaria.

În zilele de 21, 22 și 23 Noiembrie, din acest an, a avut loc la Sofia cel de al 23-lea congres al țărăniștilor bulgari. Partidul lor poartă numele: Unirea plugărilor bulgari.

Aceasta a fost întemeiată de mai bine de treizeci de ani și a avut, dela început, ca țel, apărarea intereselor drepte ale agricultorilor împotriva politicii — făcute de toate guvernele dinainte de marele război — politică prea mult ocrotitoare a unei industrii leneșe și a unui comerț hrăpăreț.

În Bulgaria, mari proprietari — «ciocoi», cum se spune acolo, ca și la noi — nu se mai pomenesc. Aproape nu e plugar, care să aibă mai mult de 60 (șasezeci) pogoane.

Și toți țărani știu carte. În sate nu găsești decât doar unii bătrâni — foarte rar — să nu poată citi sau scrie.

În asemenea împrejurări, nu ne mirăm că partidul țărănesc din Bulgaria este cel mai vechi, ca organizație, și cel mai puternic printre toate partidele țărănești din alte țări.

La congresul amintit, partidul național țărănesc din România și agrarianii (țărăniști) din Cehoslovacia și-au trimis delegații lor să vadă cum lucrează și să le ureze spor la muncă.

Am avut cinstea să fiu delegat din partea partidului nostru și să vorbesc la deschiderea congresului — în fața a peste douăzeci mii delegați, aducând salutul frătesc al național-țărăniștilor. Mulțimea mare de delegați ai satelor, ai tineretului țărănist și ai grupării femeilor, care luptă pentru răspândirea ideilor noastre — ne-a făcut să admirăm spiritul de disciplină.

Adunarea dela Sofia a fost manifestarea minunată a unei armate de pace socială în Bulgaria, — și de pace între Bulgaria și țările vecine.

Țărăniștii bulgari sunt astăzi la cârma statului. Poporul, prin voia sa hotărâtă, a trimis în luna Iulie — când au avut loc alegerile generale — mai mulți deputați țărăniști, decât a putut să obțină guvernul «zgovurului» (Uniunii democratice).

Și întâia oară s'a văzut în Bulgaria minunea: un guvern care «face» alegerile a fost înfrânt de «opozitie».

Regele a făcut ce trebuia să facă: a curmat guvernarea Uniunii democratice și a chemat partidele care au reușit în alegeri. Din zece ministere — câte sunt în Bulgaria — trei sunt încredințate țărăniștilor.

1. Agricultură (d-lui Ghicef)
2. Instrucția Publică (d-lui Umaid).
3. Lucrările Publice (d-lui Iordanoff).

În Camera Deputaților — Sotania — sunt șaptezeci și unu deputați țărăniști.

Congresul, care a durat trei zile, a desbătut chestiuni de organizare și a cerut — obținând dela guvern — amnistie, aproape pentru toți, pe care guvernul trecut (prezidat de d. Zankoff) îi prigonise și îi aruncase fie în

pușcărie, fie peste hotare — pentru că susțin țărăniștii. Amnistia, iertarea, stergerea pedepselor, a fost primită cu mare însuflețire.

Izbânda țărăniștilor în alegeri, a fost salutăată cu bucurie chiar de oșteni.

Țărăniștii bulgari — ca și la noi, ca și în alte țări de plugari, sunt o cheazășie de liniște înăuntru și în afară.

Țărăniștii vor liniște înăuntru și luptă împotriva comunistilor de o parte, împotriva asupritorilor care, sub diferite chipuri, caută să ia produsul muncii plugărilor. Țărăniștii bulgari sunt altfel văzuți, decât erau socotiți pe vremea (înainte de 1923) guvernului condus de Stambulinsky. Acesta și astăzi trăește în sufletul țărăniștilor bulgari. Am putut să observ, cu prilejul congresului, cât de mult e venerată memoria lui.

Acum, țărăniștii bulgari lucrează după ce au dat amnistia, să ușureze plugarii de greua pevară a datoriiilor. Și la ei, ca în România, scăderea prețurilor la cereale a adus țărănimea într-o foarte grea stare.

La ei, «Banca Agricolă» — o bancă de stat, întocmită încă acum o jumătate de veac — este cea mai puternică bancă, nu numai din Bulgaria, ci din toate țările din peninsula balcanică. Ea este creditorul, împrumutătorul cel mai de seamă, al agricultorilor din Bulgaria, cărora le dă, și astăzi, bani cu împrumut, cu o dobândă de 10 sau 11%. Prin «Banca Agricolă», vrea guvernul bulgar să facă ceea ce numim noi «conversiunea» datoriiilor țărănești.

Urmărim munca Partidului țărănesc din Bulgaria, cu care mergem pe aceiași cale către aceiași țintă.

Întărirea păturilor producătoare, înfrățirea dinăuntru printr-o împărțire dreaptă a produsului muncii naționale, și pacea, apropierea între popoarele care sunt vecine, care sunt unite prin trecutul lor plin de suferințe și care au mai multe interese laolaltă, decât ar fi desbinările între ele hrănite de minți străme.

Țărăniștii bulgari, mergând în ordine desăvârșită pe străzile Sofiei — mi-au înfățișat ceea ce sunt; armata păcii!

Trăiască pacea!

Ion Raducanu.

Poșta redacției.

A. B. C., Șicula. Rugăm mai trimiteți dar ținând socoteala de faptul că gazeta noastră este săptămânală și de un format relativ mic, concentrați și reduceți articolele Dv. de altfel foarte interesante.

Ceaiul Cercului Militar la „Arad”

Sâmbătă, 12 Dec, orele 19, Cercul Militar organizează, în localul hotelului „Central”, un ceai dansant.

Intrarea gratuită. Costul ceaiului 40 lei.

Scopul ce se urmărește este cunoașterea și cimentarea legăturilor sociale ale societății românești din Arad.

Având în vedere frumoasa inițiativă și nobilul scop, suntem convinși că românii din Arad și jur nu vor lipsi dela această manifestare românească.

Funcționarii particulari arădani se organizează

Proiectul de lege pentru impozitul special pe salariile funcționarilor particulari, ca și în toate centrele din țară și în rândurile funcționarilor particulari arădani, a stârnit mari și juste nemulțumiri.

Acum două săptămâni, funcționarii particulari s'au adunat la Primărie, ca să protesteze contra proiectului de lege. Autoritățile însă le-a interzis consfătuirea. Funcționarii adunați într'un număr de cca 200, s'au adresat atunci dlor deputați Dr. Șt. C. Pop și Șerb nescu — rugându-i să ridice cuvânt în parlament contra proiectului. În acest scop, funcționarii au întocmit un memoriu bine-motivat și subscris de 1200 funcționari, care a fost apoi înaintat dlui Argetoianu, ministrul de finanțe, prin d. deputat Șerb nescu.

Nu știm ce rezultat vor avea protestele făcute. Știm însă, că proiectul dlui Argetoianu, așa cum el a fost anunțat, este dezastruos și va ruina deabinelea cea mai punctuală și sigură categorie de contribuabili și cu ei, firește și o bună parte din industriași și comercianți, luându-le cel mai de seamă consumator.

Proiectul mai are însă și alt rezultat. Funcționarii particulari, vă-

zându-și, prin astfel de măsuri, periclitată existența și neavând încredere în măsurile ce le va lua guvernul pentru apărarea intereselor contribuabililor, au hotărât să se constituie în uniune, ca astfel să poată acționa cu mai multă eficacitate pentru asigurarea traiului lor.

O comisie provizorie a funcționarilor activează permanent pentru încheierea unei Uniuni. Cercetând pe membrii acestei comisii, ne-au declarat, că comisia lucrează la întocmirea statutelor și că pe ziua de 13 Decembrie vor convoca adunarea de constituire. De prezent au închiriat local de birou în str. George Grigorescu Nr. 12, unde funcționarii particulari deja se pot înscrie.

În cercul funcționarilor acțiunea este primită cu multă bucurie și se sperază, ca toți funcționarii particulari să se înscrie în uniune, care este ferită de politică.

Este în mișcarea funcționarilor particulari, o chemare instinctivă a necesității de conservare și în ea se ascunde neîncrederea pentru conducerea actuală a treburilor obștești, ce se dovedește, din zi ce trece, tot mai incapabilă.

Rep

Țărani și criza

(Continuare din pagina 1.)

fabetismul și sărăcia tronează cu un cuvânt într-o țară de orbi, fericire nu poate fi de cât pentru ambițioșii care și satisfac orgoliul lor personal, de atotputernici. Un singur organism politic de la războiu încoace, s'a interesat de pătura țărănească, aceasta a fost partidul — național — țărănesc.

În fața acestui partid devotat ca trup și suflet pentru binele clasei țărănești, s'a ridicat toate celelalte partide ca să-l împiedice să facă binele pe care dorea să-l facă. Cu toate intențiile lui bune, n'a putut duce la îndeplinire toată opera, care ar fi schimbat din temelie mentalitatea partidelor oligarhice — dușmane de moarte pentru tot ce ar putea ridica masa țărănească. La toate vrea să facă — partidul național țărănesc — bun pentru țărani, partidele parvenitilor se opuneau din răspuneri, fiindu-le teamă de o țărănime deșteaptă și emancipată. Emanciparea țărănimei de sub călcâiul oligarhiei, nu se poate avea de cât prin organizare politică și economică. Un început de organizare atât pe teren politic cât și pe teren economic s'a ivit, odată cu apariția la orizontul vieții noastre de stat a partidului național țărănesc. În cadrele acestui partid și cu ajutorul intelectualilor care-l conduc țărănimea, își poate făuri cele două organisme cu care să poată înfrunta vitregia vremurilor și a oamenilor neînțelegători ai situațiilor. Ca să se ajungă la un rezultat satisfăcător, țărani trebuie

să mai iasă din apatia de care sunt cuprinși și să arate mai mult interes pentru organismul politic care se interesează de soarta lor. Numai având un organism politic pe care se pot sprijini și prin care pot să-și revendice toate drepturile recunoscute de legile țării, pot reuși, altfel strigătul singuratic al ori căruia dintre noi, nu va fi auzit de nimeni. Tot în cadrele partidului și cu ajutorul membrilor lui, țărănimea se poate organiza foarte bine economic. Partidul național țărănesc în programul lui are înscris și această organizare economică prin Cooperative, bănci populare și Camerele de agricultură. Ori câte proaste rezultate au dat unele Cooperative, nu poate fi motiv de descurajare pentru nimeni, avându-se în vedere bunele rezultate pe care l'a dat altele.

Instituțiile acestea, care au de scop ajutorarea micului agricultor, nu dau rezultatele dorite numai acolo, unde oamenii care le conduc, sunt de rea credință și lacomi. Când însă oamenii, care se asociază în vederea formării de cetadele țărănești sunt desinteresați și cu dorul de a veni în ajutorul aproapei său — tovarăș de muncă grea ca și el, acolo, bună starea și solidaritatea sunt mai mult de cât evidente.

În țările unde acest sistem de tovarășii țărănești există de mulți ani, au dat rezultate uimitoare, în cât azi, acele țări sunt cele mai bine înzestrate din toate punctele de vedere. Acolo gospodăriile țărănești servesc de model pentru toată lumea, iar cuvântul de analfabet și lipsa de libertate sunt de mult sterse din dicționarul lor. Este și explicabil acest lucru, fiindcă unde există bună stare materială, acolo este și posibilitate de educație. În acele țări, unde țărani merg pe picioarele lor — adică, acolo unde țărani sunt culți și cu stare bună, domnia bunului plac nu-și poate avea loc. Urmează din cele spuse ca țărănimea să treacă cât mai de grabă la organizare, dacă-și dorește binele sieși și alor săi — Numai uniți în tovarășii, puterea țărănească poate să crească.

COLOANA BUNULUI CREȘTIN

13 ani

s'au implinit la 1 Decembrie dela unirea noastră cu Patria noastră. 13 ani dela una din cele mai mari minuni ce poate săvârși credința împreună cu fapta. Să jitorii Altarului au îmbrăcat odă și au înălțat rugăciune de mulțumire pentru marea binefacere a lui Dumnezeu față de noi, nevrănicii. Au citit Evanghelia, în care Domnul grăește: „Aveți credință în Dumnezeu, că amin grăiește vouă, că acela ce ar zice muntele acestuia: ridică-te și te aruncă în mare și nu se va îndoi într'un minut, ci va crede, că ce va zice va fi, fi-va lui orice va zice”. Strămoșii și frații noștri au crezut că râurile își pot întoarce curgerea apelor și au zis Prutul să se mute și Prutul s'a mutat înăuntru granițelor țării. Au crezut, că munții pot să se mute și au zis și nu s'au îndoit și au pus tot sângele inimii lor și Carpații s'au mutat adânc înăuntru hotarelor.

13 ani au trecut de atunci și au fost deajuns 13 ani, ca în locul Prutului să se adâncască între sufletele noastre ale nevrănicilor și păcătoșilor prăpastii, pe care nu au trecut sufletele unora la altul. Au fost deajuns, ca în locul Carpaților să se înalte munții dușmăniei isvorite din inimile veninoase și suflete înguste. Da, a fost deajuns acest număr, cit număr de 13 ani. E ceasul al Doamne, ferește, să nu fie printr-un târziu. E vremea să punem haină de sac și cenușa căinței pe noi. Să căutam fiecare să înlocuiască ura cu iubire și răutatea cu blănată. Datoria noastră este să muncim pentru a muta munții dușmănie dintre suflete, a duce puncti, trecători peste prăpastii dintre inimi. În familie, în școală, în biserică, în armată, societate, la întruniri (și la cele politice) și pretutindeni să năzuim neîncetat să înlăturăm din vorbă din tonul, din faptele noastre, din scrisul nostru acuzișul de otrăvire.

La turnătorie erau puse în șă mai multe clopote unul ca altul. Am glăsuț cu unul din ele și auzit limpede aceleași glasuri și din celelalte clopote, deși nu le auțesese nimeni. Și glasul inimilor bitoare vor găsi răsunset în alții mii de inimi iubitoare. Sângele vărsat din inimile pline de credință ale părinților și fraților noștri strigă cu glas mare și în glasul lor e glasul Domnului: „Iertați orice aveți asupra cuiva, ca Tatăl vostru cel din ceruri să ierte greșelele voastre”.

Pr. F. Codreanu

Anunț.

Toți ofițerii de rezervă domiciliați în orașul Arad cari doresc a-și completa cunoștințele militare în sezonul de iarnă 1931/1932 după normele din anii trecuți, să vor prezenta la Comandura Pieței Arad, până la 5 Decembrie 1931, pentru a primi informațiile necesare.

Comandantul Pieței Arad
Lt. Colonel (ss) Rîșcuț

în detrimentul dușmanilor să Dicționarul: „Unde-i unul nu-i putere, unde-s doi puterea crește și ogorul se sporește.” este foarte adevărat și trebuie să ne ținem de el dacă vrem, ca în casele noastre, jale și lipsă să nu mai fie.

Sălcian

România văzută Svârcoliri sterile de Occident.

— *Aprecierile ziarului „Le Monde Slave” din Paris* —

Obişnuşi să primim cu ospitalitate şi sinceritate pe toţi cari ne vizitează ţara, spre a o admira şi studia stările economice şi politice d'aici, nu odată am avut ocaziunea de a constata după plecarea oaspeţilor, că ajunşi dincolo de frontierele noastre, ei pândeau dinadins momentul când fără simţul pudorii să ne arunce adjectivele cele mai lezonante, bune a ne descaliifica şi a ne diminua prestigiul în faţa străinătăţii. Tot noi, deprinşi să răbdăm suferinţele tuturor, ne-am mulţumit a nu face nimic împotriva şi a înghiţi toată amărăciunea rezultată din cercetările studioase de aventurieri cu poftă exagerate ce nu se pot stămpăra cu peisaje pitoreşti şi plăcinte cu brânză. După experienţele întinse ce le-am câştigat în urma perindărilor exasperante de muşafiri curioşi cari ne veneau cu desăgile goale spre a le umplea cu amintiri, pentru ei amuzante iar pentru noi supărătoare, ne ajunge acum în mână un articol scris în marea revistă „Le Monde Slave” din Paris de o bună reputaţie şi cu autoritate în presa străină. Articolul nu e semnat de nimeni, autorul lui deci rămâne necunoscut deocamdată. E probabil că acest autor să nu fi fost primit în gările din România cu torentele de laude, sare, pită şi fanfară şi nici să i se fi pranjat în onoare banchete graşee şi costisitoare. E probabil că acest autor să ne fi văzut în gospodăriile noastre, așa, cum sântem, luptându-ne cu ziua de mâine, frământându-ne muşchii pe coarnele plugului şi scobind în pântecul pământului. Se poate să fi trăit între noi şi să fi simţit căldura inimii, pulsul grăbit al nouilor dorinţi şi să fi admirat din aproape ritmul unei democraţii în creştere. Se poate! Numat astfel vom putea ghici unde cunoaşterea vieţii noastre reale şi arătarea ei într'un chip lipsit de orice invenţie a fanteziei. Redăm în cele ce urmează fragmente din articolul publicat în revista Le Monde Slave. (p).

„Transilvania, spune autorul, este o adevărată democraţie rurală. Marea masă de acolo este ţărănească. Printre românii ardeleni nu există nici nobleţe nici mare burghezie. Şefii au eşit din popor şi din rangurile săracilor. Conducătorii sunt imaginea fidelă a masei. Ei iubesc poporul, nu printr'o sfortare voită, ci printr'un instinct natural. Ei sunt în conştiinţă legătură cu el. Se pleacă spre el, nu din calcul politic, nu dintr'un gest, nobil de condescendenţă şi afabilitate ci fiindcă suferă odată cu suferinţele şi necazurile lui (ale poporului)... Transilvănenii sunt uniţi. Ei urmează docil pe şefii lor, fiindcă această nu-i înşală, fiindcă i-au văzut la lucru sub regimul strein. Ei cunosc rezistenţa eroică (aşezător) şi abnegaţia lor faţă de acest regim. Ei ştiu că pentru aceşti şefi politica nu este o meserie, ci

un apostolat, un apostolat naţional sub fostul regim (unguresc social de azi“.

Într'un alt loc, o caracterizare a dlui Vaida.

„Tovarăş de luptă şi amic intim al dlui Maniu, al doilea şef, fără contestaţie, al Românilor din Ardeal, patriot ardent, orator consumat, erou al luptelor aprige duse de Românii din Transilvania în contra opresiunii maghiare“.

Autorul apoi vorbeşte de atmosfera care a existat în străinătate după venirea la putere a ministerului Iorga-Argetoianu. Cităm:

„Nici odată o schimbare de guvern în România n'a găsit în Europa un ecou așa de răsunător și de nefavorabil ca aceea din urmă... De ce neliniştea aceasta?... S'a angajat oare țara pe drumul plin de riscuri și de primejdii al regimului personal, pe alunecuşul dictaturii, unde nu se mai începe oprire și reînnoire? Ceeace ne propunem aci este să răspundem acestor întrebări. O vom face fără părtinire și fără de tendințe... Fără îndoială, alegerile isprăvite, adică regimul parlamentar oarecum asigurat („tant bien que mal assuré), criza a pierdut din acuitatea ei cel puțin pentru un timp. Dar ea rămâne deschisă și amenințătoare. Ea rezervă poate României surprize dureroase; ea poate, într'un viitor mai mult sau mai puțin apropiat, să reapară cu urmări incalculabile“.

Dar să nu mai stăruim și să arătăm mai bine cum expune cauzele crizei.

Pentru a lămuri de ce s'a ajuns la guvernul Iorga-Argetoianu, autorul face istoricul evenimentelor dela război încoace. Povestește ce ce a fost regimul liberal, cum a intrat Brătianu în război — „nu în momentul cel mai fericit“ — și cum i-a condus; sub ce presiune a trebuit să făgăduiască și să realizeze exproprierea și votul universal; apoi cum a guvernat. El tăgăduiește pe drept cuvânt — partidului liberal orice merit în opera exproprierii, explicând că după revoluția rusească ar fi fost imposibil să se refuze improprietărea.

„Timp de zece ani, spune autorul, voința lui Ionel Brătianu a fost lege. El a fost numit „regele fără de coroană“, s'a vorbit de „dinastia Brătienilor“ și de „noul Medicis“ El venea la putere când voia să-i fie locul. Grație lungiei posesiuni a puterii grație unei protecțiuni vamale exagerat, câteva sute de liberali, stâlpii partidului, au pus mâna pe toate averile miniere, petrolifere, forestiere și industriale ale vechiului regat, au acoperit țara cu o rețea de bănci, finanțate de Banca Națională ai cărei stăpâni absoluți erau ei. Ionel Brătianu se sprijinea pe o oligarhie financiară și industrială bine organizată.“

Autorul declară că partidul național-țărănesc are o mare dragoste pentru punctele din programul dela Alba-Iulia cari privesc

minoritățile. El pledează în favoarea numirii de funcționari români, de origine ardelenescă, în Transilvania, pentru motivul că aceștia cunosc limbile locale.

Afară de cele cari preced, autorul mai stăruie asupra a trei puncte.

1) Că există o deosebire între felul de a fi și de a judeca al românilor din Ardeal și al celorla din București, cari reprezintă „interesele retrograde ale politicienilor din vechiul regat.“

2) Că ceea ce se cheamă regionalism ardelenesc nu este îndreptat în contra unității naționale.

3) Că național-țărăniștii vor o democrație adevărată, nu una de fațadă.

Privitor la acuzarea de regionalism care se aduce ardelenilor, autorul studiului din „Monde Slave“ se ridică în contra acestei învinovățiri și explică punctul de vedere al partidului național în această materie.

La punctul 3, cel cu democrația, avem textul care urmează.

Brătianu și amicii lui nu puteau să voiască decât o democrație de fațadă, pe când ardelenii erau pătrunși de adevărul, confirmat de întreaga istorie a monarhiei austro-ungare, că singura garanție de viitor pentru noua Europă centrală este o democratizare sinceră completă, așa cum, — singură dintre noile state, — a realizat-o „Cehoslovacia“.

În al doilea articol autorul va răspunde la întrebarea pe care o pune. „Unde merge România“.

După succesele ce le-a avut Zepelinul Graf, germanii construiesc acum un nou Zeppelin cu mult mai mare, care va avea motoare cu olei de 3600 cai putere. În încăperile lui încap 100 de călători, având o viteză de 140 klm. pe oră.

Unui profesor al universității din Chicago i-a succedat să descopere leac contra pleșuvirii. Până acum s'au făcut încercări la 150 de oameni pleșuvi (cheli), cărora, zice-se, le-a crescut iarăși părul.

Cu ziua de Joi, Anglia, în urma crizei economice și financiare în care a ajuns, nu mai este țara comerțului liber. La granițe s'au închis barierele și orice marfă ce intră în țară e supusă taxei vamale.

În legătură cu vizita ce face în Varșovia d. Marinovicici, ministrul de externe al Jugoslaviei gazetele din Belgrad pretind a ști, că în sânul Miceii Antante va intra încă două state, Ungaria și Polonia. Aceasta în vederea înființării unui bloc al statelor agrariene.

Când în primăvara trecută, guvernul Național-Țărănesc, călăuzit de motive de un înalt patriotism, a găsit de bine să se retragă din capul treburilor statului, a făcut acest gest nobil în credința că, e necesar și se facă tot ce omeneste e posibil pentru o unire a tuturor forțelor politice în vederea zilelor de criză economică și financiară, cari fatal trebuiau să ne ajungă și pe noi.

Dar vai, ce am așteptat, și ce a urmat de fapt... În loc de o concentrare a tuturor forțelor politice recunoscute, ne-am trezit cu o formație ministerială cum nu se putea mai hazlie. A fost o ulială pentru toată lumea, și nimeni — nici în țară și nici chiar în străinătate — nu putea să creadă că această bazaconie va putea supraviețui alegerilor pentru Camera și Senat.

Dar și de data aceasta s'a adevărit că în politica românească totul e cu puțință. Căci iată-l pe marele partid național-liberal — zis și istoric — frământat și hărțuit de neînțelegeri interne — agățat la remarcă bazaconiei numită guvern și gata de ori ce sacrificiu numai și numai de a nu mai vedea în fruntea treburilor obștești pe aceia cari le stricaseră toate socotelile lor de acasă — pe oamenii partidului Național-Țărănesc. Ori pentru liberali era de mai mare importanță îndepărtarea țărăniștilor dela guvern, decât interesul superior de stat, de a avea — în aceste vremuri de restriște economică — o forță la locul său, vrednică de a ține piept marilor frământări cari ne-ar putea fi fatale la un moment dat. Partidul liberal n'a înțeles și nici nu va înțelege nici odată că, interesul general să primeze celui de familie și de-ar fi să se prăpădească toată țara, numai băncile și cointeresările familiei să nu se clatine. Ori cum ei, prin atitudinea avută față de actul restaurației, nu puteau spera să ajungă singuri la putere, și cum să așteptau dintr'un moment într'altul la prăbușirea Băncii Generale, în plus acțiunile societății petrolifere „Steaua Română“ ajungeau la scadență față de foștii deținători elvețieni în vara anului 1931, natural că s'au aruncat în brațele primului venit care le-a promis salvarea. Iată deci cum ne-am trezit cu acest guvern cu două capete și opt picioare, susținut de o majoritate subțire, subțirică ca un fir de păianjen, și care nu știe nici cum o cheamă nici de unde vine și care cu atât mai puțin știe la care din cele două capete să privească, pentru a vedea încetrau să apuce.

Atât de tragicomică a ajuns însă situația în timpul din urmă, încât și liberalii au intrat la gânduri. O vară întreagă s'au tot adunat și s'au sfătuit — când la dl. Duca, când la dl. Brătianu și atâta s'au sbătut și s'au svârcolit până când unii au început să atace pe aceia, cari nu mai lor le pot mulțumi subreda lor existență de până-acum.

Iată însă că comedia să îndărătnicește în a rămâne cea ce a fost și nu vrea să ia un aspect serios de loc. Căci pe când dl. Tătărescu își îndreaptă săgețile-i

veninoase spre banca minunii ministeriale, dl. Duca este apucat subit de friguri, tocmai atunci când prietinel său Argetoianu atacă una din cele mai arzătoare probleme ale vieții noastre economice: conversiunea datoriilor agricole.

Este o adevărată sfidare a bunului simț că cel care nu a avut despre țaran decât vorbe de ocară să se grijeze în purtătorul lui de grijă și să aibe pretenția a-l scăpa de nevoile cele mai apăsătoare.

Să nu uite însă bicefalismul guvernamental și mai puțin sprijinitorii lui că partidul național-țărănesc, fiind singurul reprezentant al clasei noastre țărănești s'a ocupat nu de eri ori de altă eri cu degrevarea proprietăților agricole, — și primul pas pentru scoaterea lor din ghiarele capitalismului a fost legea cametei votată încă în primăvara anului 1930, căci conversiunea urma să se înceapă de către Banca Agriculturii și Creditul ipotecar Agricol ambele instituții rezultante ale împrumutului de stabilizare tranșă a doaua în valoare de aproape șeasă miliarde, care sumă a rămas la plecarea noastră pentru acest scop.

Nu mai întrebăm ce s'a făcut cu aceste sume. Și nu vom întreba nici când pe așa zisul guvern asupra celor ce s'au făcut de 8 luni încoace, căci lui săracul i să potrivește scuza Mântuitorului: „Iartă! Doamne, că nu știe ce face“! Dar nu vom scăpa nici un prilej de a arăta lumii întregi că singurul vinovat de toate este partidul liberal. Degeaba-i răsuflată și nu mai prinde; căci oară răspunderilor să apropie cu pași repezi. A:

Doliul familiei Marșieu.

Vineri, 4 crt. a încetat din viață în vrâstă de 83 ani, în casa sa din Piața Mihai Viteazul, veteranul Ioan Marșieu, născut în Socodor la 1848.

Decedatul este tatăl dlui dr. Justin Marșieu, avocat, fost prefect, fruntaș național țărănist.

Înmormântarea va avea loc Duminecă 6 crt., ora 2 d. m. dela locuința din p. Mihai V.

Transmitem familiei îndoliată expresiunea sentimentului de regret și sincere condoleanțe.

„Românul,“

Venerare

„Din firul de gândirine n'temeiate,
„Ți-am tors vesmânt, să-l porți
ca o vestală,
„Și sub a razelor lumină pală,
„Să pari o umbră a lumii fermecate
„Cu glasul tău, mă chiam'acum
spre tine,
„Când luna varsă, slabasa lumină,
„Și negrul infern ca o regină,
„Să-i smulgi un suflet care-ți
aparține.

„Căci obidit de patima mi febrilă,
„Mă voi smeri, ca n'fața unei sfinte,
„Și toată viața mea de aci'nainte,
„Îți voi cerși iubirea ta și milă.
„Aruncă-ți deci a ochilor privire,
„Asupra-miși mă nbată cu iubirea,
„Dă-i sufletului stingher fericirea,
„Și n'cătuse - mi întreaga mea
simțire.

Iar când viața-mi va părea vecie,
„Sub drăgălașa sfânta-ți sărutare,
„Prinos de laude și de nălfare.
„Îți voi aduce-atuncea numai fie.

Podosius D.

Săptămâna

Abonamentul:

anual . . . . . 160 Lei
 Pentru autorități, întreprinderi și instituții anuale . . . . . 250 Lei.
 Publicațiuni și alte inserații oficiale, cuvântul 2 Lei. Publicații și inserații mai mici de 25 cuvinte, taxă fixă 50 Lei.
 Reclame, pe cm. patrat 3 Lei
 Ziarul apare săptămânal, Duminică

CALENDARUL SĂPT.

Decembrie 31 zile

7 — Luni
 8 — Marți
 9 — Mercuri
 10 — Joi
 11 — Vineri
 12 — Sâmbătă
 13 — Duminică,

D. prefect de județ fiind în treabă despre bugetul județului Dsa a declarat că bugetul este de 77 milioane, cari prezintă o reducere launtrică a bugetului de 50% față de bugetul din 1931, luând în considerație cheltuielile impuse județului, ca; plata învățătorilor dela școlile primare și reducerea cu 40% a cotelor adiționale, primite de județ din partea statului".

La 27 — 30 Nov. a avut loc deschiderea Expoziției internaționale de agricultură, în sala de menaj a Regimentului 1 Roșiori, la care au luat parte peste 200 de expozanți atât din țară cât și din străinătate. Această expoziție este organizată de către soc. Carierul, sub auspiciile Camerei de Agricultură din Arad.

În anul acesta au fost admisi numai marii crescători, cari au crescătoria sistematică de pasări. Camera de Agricultură a participat numai cu un simplu pavilion, lăsând ca participanții cât mai mulți să-și expună produsele lor. Au fost expuse, în total, 1000 de paseri. Camera de agricultură a expus diferite soiuri de găini. Rode Island Plymouth, Rocx Berred și Wyandott; rațe din rasa Pekyng-uriaz; găște Emdem și curci bronzate mari.

Expoziția cuprinde secții unde sunt expuși iepuri de casă, pentru blănurile lor, fazani (auriți argintii și de vânat) papagal și porumbei.

S'au acordat foarte numeroase premii.

Concertul din 10 Dec. al societății filharmonice din Arad va fi dirijat de excelentul Jean Bobescu dirijorul orchestrei operei din Cluj.

Societatea filantropică sărbătoare din Arad, cu ocazia aniversării de 90 ani la 6 Decembrie 1931 (Duminică) orele 9 seara în palatul cultural com

va aranja un **CONCERT**. La concert participă: Societatea corală sărbătoare din Arad și Societatea corală sărbătoare din Timișoara. Bilete de intrare se vând cu 60, 40 și 30 Lei seara la casă și sunt valabile și pentru serata de dans. După concert urmează dans în sala hotelului „Central”.

O statistică mai nouă arată, că depozitele de cereale și alte produse se sporesc cu fiecare an. Așa de ex. în anul 1927 erau înmagazinate: cereale 4981 tone zahăr 4395 tone, cafea 482 tone, cărbune 5356; iar în 1931 au crescut: cereale la 12668 tone, zahăr la 7075 tone, cafea la 1498 tone, cărbune la 19605 tone și cu toate acestea, numărul muncitorilor fără lucru, deci lipsiți de hrană a crescut la 20 milioane de oameni.

Se anunță din New-York că artista Putty Liya, celebra vedetă a filmului mut, a încetat a mai fi între cei vii. Nu e nevoie să mai remarcăm că artista Putty Liya s'a bucurat de o largă simpatie îndeosebi în masele de jos, de pe întregul glob pe cari le-a câștigat în mod binemeritat, cu filmul neuitat de frumos, cu „Monumentul indian”.

Artista a murit de infecție de singe înghițând un os de pește care i-a rănit interiorul gâtului.

Teatrale.

La 16 Dec. Mercuri, ora 9 seara precis.

O seară de artă cu concursul arădăncei **Iris Barbura,**

a trupei Teatrului orașănesc din capitală cu Ion Manolescu.

Program:

Dizertație: d. Ion Manolescu
 Poemul dramatic: Gringoire;
 Diverisment muzical cu d. Jean Moscopol;

Recitări de dans.

Simpatia noastră arădăncă d. Iris Barbura va debuta în dans de caracter după muzică clasică.

Duminică 6 Decembrie 1931 la ora 9 seara.

Barbierul din Sevilla

Comedie în 4 acte de Beaumarchais — Cu muzică din Rossini

Luni 7 Decembrie 1931 la ora 9 seara.

Margeluș.

Comedie în 3 acte de A. de Herz. Cu autorul în rolul principal. Bilete la Librăria Diecezană și seara la casă.

Reducere 50% pentru funcționarii publici, militari, I. O. V. și U. O. R.

SPORT

Categoria I.

AMEFA. — CAA. 3:1 (1:0)

Matchul s'a jucat pe un teren desfundat, fapt care a îngreunat acțiunile înaintașilor de ambele părți. Muncitorii au ieșit învingători cu 2 goaluri marcate din 11. m.

Unirea — Tricolori

2:1 (1:1)

Unirea cu această victorie a izbutit să avanseze în locul al 2-lea din coada categoriei, instalându-se totaștunci „Tricolor” în „fruntea cozii”.

SGA. — Transilvania 0:0

Transilvanenii cu obișnuita insufletiri, au aparat toate atacurile adversarilor, ciupindu-le un punct.

Categoria II.

Hakoah — RAC. 4:1 (2:1)

Hakoah a învins ușor pe Pecicanii lipsiți de rutină.

Titanus — Voința 4:2 (3:2)

Victoria a fost binemeritată de Titanus, care a jucat cu multă în sufletire.

Voința la începutul sezonului avea pretenția de a lupta în caderile categoriei I, însă în urma rezultatelor obținute în toamnă, abea a putut ancora în locul 7-lea a categoriei a II-a (Vezi, unde dai și uude crapă.)

Culturale

Conferințele, cu intrare liberă dela Palatul Cultural, în cadrul programului soc. cult. Astra din Arad:

Duminică, 13 Dec. ora 5 pm. prof. univ. Al. Lapedatu despr: Principiile dinastice în alcătuirea și dezvoltarea statului român.

Duminică 10 Ianuarie ora 5 d. m. Prof. Coriolan Petranu: Arta în Suedia și Norvegia.

Programul celorlalte Duminici il vom da în numerile viitoare ale ziarului nostru. Anunțăm de pe acum că la 31 Ian. 1932 ora 5 p. m. vom avea prilejul de a asculta o conferință cu un subiect foarte rar, ce o va ține P. S. S. Episcop Grigore al Aradului „Din tinărețea sfinților”.

Programul cinematografeilor de Duminică.

Central: **Romanța.** Interpretii Greta Garbo, Lewis Stone și Guvin Gordon.

Select: **Tigul.** Cu Charlotte Lusa Doamă ereminală.

Grădiște: **Joc și dragoste.** Interpreti Lally O Nell Rven Moare și Gevtrud Olmsted-Gai: Cercul Roșu. Cu Lya Mara, Dramă.

Primăria comunei Șilindia. No. 20 | 1931.

Publicațiune.

Primăria comunei Șilindia deschide licitație publică pe ziua de 18 Decembrie 1931 orele 10 pentru cărăușia comunală și cercuală pe anul 1932.

Condițiunile de licitație se pot vedea la primăria comunei între orele oficiale. Șilindia. 25 Noembrie 1931. Primăria.

1 Decembrie la Arad

Societatea «Astra» depărțământul Arad a sărbătorit ziua de 1 Decembrie cu un deosebit fast și bogat program.

La ora 11 a. m. s'a oficiat un Te-Deum în catedrala ort. rom. la care au luat parte toți reprezentanții autorităților locale.

După masă la Palatul Cultural, sala gema de lume. Mulțimea aceasta, dovedește că actul adunării dela Alba-Iulia trăește intens în sufletul fiecărui român. Programul serbării aranjată de bătrâna noastră «Astra» a fost minunat alcătuit. Declamări, cântece, dansuri naționale, o conferință frumoasă etc. Se anunțase conferința d-lui Prof univ. Bogdan-Duică, dar timpul nefavorabil a împiedecat de a veni. Conferința a fost ținută de d. prof. Dr. Ioan Voștinariu, care a evocat în emoționante cuvinte suferințele românilor ardeleni.

„Framântările interne de azi, spunea d. Voștinariu, n'au alt scop decât înflorirea acestui scump

și drag pământ, al nostru, de cum și pururea, și, să avem totă nădejdea că actului biruințelor supreme infăptuit la 1 Decembrie 1918 în cetatea biruințelor mâinilor, nu-i pot urma decât fapte de aceeași istorică mărime cari să ne asigure hotarele strâpitate cu sângele vitejilor, al cărui nume fie că e scris sau nu în paginile Istoriei Naționale, rămân adânc întipărit în sufletele mii de țării întregite”.

După aceasta prea frumoasă conferință au urmat, celelalte puncte din program, toate, frumoase și bine executate. Nu putem, deși ne-au plăcut toate și nu remarcăm pe d. șoara Olimpia Vancu, Lucia Livinschi, și obșnutele dansuri naționale, executate în eproușăbi, de către vele școlii normale de învățătoare. Nu putem trece cu vederea nici pesle contribuția efectivă, această serbare, a muzicii militare, de sub măeștra conducătoare a d-lui Sublocotenent Ioniță.

Marile nemulțumiri ale învățătorimeii

Ziarele din întreaga țară anunță în unanimitate că nemulțumirile corpului didactic primar încep a lua proporții nebănuite. Sunt, anume, prea multe motive cari să justifice atitudinea hotărâtă a acestui corp care primește noui și noui lovituri fără să știe de ce, și, fără să se fi împotrivit vreodată ostilităților celor cari guvernează.

Spre a pune în lumină nemulțumirile învățătorimeii din județul Arad reproducem din articolul recent semnat de fostul revizor D. Olariu unele părți cari redau cruda și neertătoarea realitate.

Am fost de credință că primele încercări sunt o stângăcie de erial, atribuită tuturor diletanților novici în materie de conducere școlară. După ce vedem însă, că nu poate fi vorba de stângăcie și nici de un inofeziv diletantism, ci de un rășoiu de exterminare a altarelor și apostolilor culturii naționale purtat cu incorigibilă îndărătnicie de către titularul Ministerului Instrucțiunii, sunt mai erm hotărâți a pune în cui lira cu care îi cântam acestuia imnuri și-i aduceam osanale.

Reducerea posturilor închiderea școlilor, încetarea campaniei de construcții școlare, maltratarea candidaților la alegerea posturilor în învățământ, interzicerea tinerii congresului învățătoresc, neplătirea la timp a salariilor mulțale, etc. nu au fost de ajuns, ci acum se pregătește o nouă mutilare a salariilor cari nu asigurau nici așa minimul de existență și trecerea acestora, în parte, în bugetele comunelor.

Ori câte invocări atenuante ar încerca să ni pună în față fericitul evadat din hotărnicile logice, nu ne putem consola de activitatea sa care lînde cu pași siguri spre iremediabilul dezastru al educației naționale, când pe noi ne trimite să vindem tutun și timbre fiscale.

Bieții pensionari, cari au istovit puterile o viață întreagă în serviciul unui ideal, au ajuns peritori de foame, neprimind lun de zile competențele legale, banii lor proprii plătiți decenii de rănd atunc, când banul era ban. Să nu uităm, că această forma pleiada în sufletele, care a contribuit în mare măsură la înfăptuirea idealului nostru național!

Înțelegem criza mondială. Nu înțelegem însă pentru ce se mai menține pe ici, pe colo păcătoșă clinică parazitara de exploatare, dacă aceasta criza ne-a atins și pe noi. Nu înțelegem mai presus de toate, pentru ce trebuie să fie loviți dascăli atât de crud, pentru ce se merge atât de departe cu amputările bugetare unilaterale, în cât să ajungem la desorganizare structurii menită să efecțueze cultura noastră națională?

Articolul se termină cu concluzia, la care au ajuns și alții profesioniști din țară.

Durerea noastră se potentează când constatăm că tot ce s'a înfăptuit cu multă trudă în timp de 12 ani, se năruiește chiar sub oblăduirea idolului nostru de ieri, DI N. Iorga. Evident, am ajuns sub zodia racului! (Gazeta inv. & d.)

Rubrica grafologică.

Trimiteti, într'un plic împreună cu Cuponul de mai jos și 10 lei mărci postale, 10 rânduiri scrise, din memorie, cu cernelă, pe hârtie neliniată, împreună cu arătarea sexului și vârstei aproximativ a Dv. sau a persoanei a cărei caracter doriți să-l cunoașteți și veți primi o analiză publicată în această rubrică sau prin post, dacă trimiți mărci postale în valoare de 20 lei.

Analiza va fi amănunțită și precisă, cu cele mai bune sfaturi și indicațiuni, pentru viitor, ce vă vor fi de mare folos în viață. Adresați vă redacției ziarului Str. Alexandri 6.

Cupon pentru grafologie

No. 5.

„Romanul”